

Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag die betrekking heeft op de hoofdgedachte van de tekst worden 2 scorepunten toegekend.

Aan het juiste antwoord op de overige meerkeuzevragen wordt 1 scorepunt toegekend.

Pulp in het Nederlandse leesonderwijs?

Tekst 1 Fastfood voor jonge lezers: de schadelijke promotie van pulp in het onderwijs

1 maximumscore 1

(alinea) 6 of (alinea) 7

2 D 1

3 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Jongeren bepalen (in een overheids campagne / bij de shortlist van de Jonge Jury) zelf de (boeken)keuze. / De boekenkeuze wordt niet bepaald door richtlijnen/opvoeders/leraren. 1
- Vooral pulpboeken / 'ongezonde' jeugdboeken worden (daardoor) (aan jongeren) opgedrongen. / Jongeren lezen (daardoor) geen literatuur / 'gezonde' jeugdboeken. 1

Of:

- Jongeren bepalen (in een overheids campagne / bij de shortlist van de Jonge Jury) zelf de (boeken)keuze. 1
- De overheid zou (juist) opvoeders/leraren deze keuze moeten laten bepalen. / zou (zelf) bij deze keuze richtlijnen/instructie moeten geven. 1

Niet goed:

In een overheids campagne / Bij de Jonge Jury staat het leesplezier (van jongeren) centraal. De leesmotivatie wordt (daardoor) niet bevorderd.

Maximumlengte van het antwoord: 30 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

4 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:
twee van de volgende:

- We moeten / De overheid moet geld besteden aan (de promotie van) jeugdliteratuur in de klas. (alinea 11)
- We moeten / De overheid moet in het onderwijs het lezen van (internationaal geprezen) jeugdliteratuur verplicht stellen. / We moeten in (het nieuwe curriculum voor) het vak Nederlands ‘fictie’ vervangen door ‘jeugdliteratuur’. / We moeten eisen stellen aan de kwaliteit van wat er op school wordt gelezen. (alinea 13)
- Specialisten / Opvoeders en docenten moeten de shortlist (van de Jonge Jury) samenstellen. (alinea 14)

per juist element

1

Beoordeel de spelling en grammatica.

5 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- De boeken (van de Jonge Jury) zijn verleidelijk/goedkoop/
gemakkelijk behapbaar/lekker leesbaar. / missen kwaliteit/diepgang. 1
- De boeken (van de Jonge Jury) zijn schadelijk/ongezond/slecht. 1

Niet goed:

- Deze boeken zijn leuk/lekker.
- Deze boeken zijn pulp.

Beoordeel de spelling.

6 maximumscore 2

- 1 “(na een scène waarin) steevast een vrouwelijk slachtoffer (wordt
gepijnigd, vernederd en vaak vermoord)” (regels 89-91) / “(Ze zijn)
typetjes” (regel 96) / “(meisjes lijken) geen enkele inhoud of substantie
(te hebben)” (regels 98-100)
- 2 “(het zijn) altijd witte meisjes (met lang, los haar)” (regels 97-98)
- 3 “(na een scène waarin steevast een vrouwelijk slachtoffer wordt)
gepijnigd, vernederd en vaak vermoord” (regels 89-91)

indien drie elementen juist

2

indien twee elementen juist

1

indien minder dan twee elementen juist

0

Beoordeel de spelling.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

7 maximumscore 3

De kern van een goed antwoord is:

vier van de volgende:

- Ze hebben literaire competenties (ontwikkeld). (alinea 10)
- Ze kunnen (via literatuur) betekenis geven aan de wereld. / gevoelens, relaties en maatschappelijke verhoudingen begrijpen. (alinea 11)
- Ze kunnen taal vinden voor gevoelens, relaties en maatschappelijke verhoudingen. (alinea 11)
- Ze hebben (bij het lezen van literatuur) een volwassen/ethische houding (ontwikkeld). (alinea 11)
- Ze kunnen zich identificeren met nieuwe personages. / Ze kunnen nieuwe/andere perspectieven en samenlevingsvormen verkennen. (alinea 12)
- Ze kunnen door identificatie (met nieuwe personages) hun persoonlijkheid vormen. / hun opvattingen toetsen. (alinea 12)
- Ze hebben (door het lezen van literatuur) empathie (ontwikkeld). (alinea 12)
- Ze ontwikkelen (door het lezen van literatuur) burgerschap. (alinea 12)
- Ze lezen (jeugd)literatuur. (alinea 12)

Niet goed:

Ze lezen niet letterlijk. / Ze lezen niet belevend/herkennend.

indien vier elementen juist	3
indien drie elementen juist	2
indien twee elementen juist	1
indien minder dan twee elementen juist	0

Beoordeel de spelling.

8 maximumscore 1

“Het zijn verhalen die seksistisch en racistisch denken bevestigen(, de lezer alleen van kick naar kick jagen.)” (regels 71-74)

Ook goed:

“Verhalen die stilistisch, inhoudelijk, cultureel en moreel armoedig en zelfs schadelijk zijn.” (regels 75-77)

Beoordeel de spelling.

9 B	1
10 D	2

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Reacties op tekst 1

11 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Deze boeken / De boeken van de Jonge Jury zijn de enige/voornaamste waarnaar veel (jonge) lezers zullen grijpen. / vormen voor veel (jonge) lezers de (enige) motivatie tot lezen. / zijn voor veel (jonge) lezers de eerste toegang tot iets moois. 1
- Een (bepaalde) groep boeken/auteurs/lezers mag nooit worden afgewezen. / Boeken/Auteurs/Lezers mogen niet categoriaal worden afgewezen. 1

*Maximumlengte van het antwoord: 40 woorden.
Beoordeel de spelling en grammatica.*

12 A 1

13 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- In literatuur komen (net als in pulp) schadelijke personen/ideeën voor. 1
- Er is niets mis met de (vrije) boekkeuze van jongeren. / met leesplezier. / Het is neerbuigend om de (vrije) boekkeuze van jongeren / om leesplezier/Young Adult-boeken af te wijzen. 1

*Maximumlengte van het antwoord: 40 woorden.
Beoordeel de spelling en grammatica.*

14 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

In tekst 1 wordt leesplezier op zichzelf niet afgewezen. / wordt enkel gesteld dat leesplezier geen uitgangspunt mag zijn voor overheids campagnes tegen ontleding.

Beoordeel de spelling en grammatica.

15 maximumscore 1

“Er zijn genoeg redenen om zwakke of onwillige lezers aan te moedigen door ze, pakweg, een spannende jeugdroman van Lydia Rood te laten lezen of de biografie van Wim Kieft.” (regels 64-69, tekst 1)

Beoordeel de spelling.

Vraag	Antwoord	Scores
16	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • (Dit oordeel wordt) niet (eenduidig afgewezen.) • “Je kunt je echter afvragen hoe goed ze daarin slagen, als hun boeken zelf de stereotypen reproduceren (die ze blijkbaar proberen te bestrijden.)” (regels 5-7, tekstfragment 3) 	1 1
	<i>Beoordeel de spelling.</i>	
17	maximumscore 2	
	De kern van een goed antwoord is:	
	<ul style="list-style-type: none"> • 1: ter discussie stellen / (kritisch) bevragen • 2: vermijden / vervangen (door kwalitatieve jeugdliteratuur) 	1 1
	Niet goed:	
	1: bespreken / bespreekbaar maken	
	2: verbieden / afschaffen / niet promoten	
	<i>Beoordeel de spelling.</i>	
18	D	1
19	maximumscore 2	
	De kern van een goed antwoord is:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Men moet (volgens tekstfragment 4) literaire onderwerpen bespreken. / een (goed) literair gesprek voeren. • Men moet (volgens tekst 1) persoonsvorming centraal stellen. / jongeren een volwassen/ethische houding leren. / betekenis geven aan de wereld. / empathie/burgerschap bevorderen. / gevoelens, relaties en maatschappelijke verhoudingen leren begrijpen. 	1 1
	Niet goed:	
	Men moet zich (volgens tekstfragment 4) richten op literatuur.	
	<i>Maximumlengte van het antwoord: 30 woorden.</i>	
	<i>Beoordeel de spelling en grammatica.</i>	
20	maximumscore 3	
	<ul style="list-style-type: none"> • (uitspraak) 1: f • (uitspraak) 2: g • (uitspraak) 3: e 	1 1 1

Tekst 2 Toverberg

---

21 B

1

22 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:
twee van de volgende:

- De gasten tonen zich nog onopgemaakt. / verbergen nog niet hun gezicht. / hebben nog geen masker op. / tonen nog hun 'ware' gezicht.
- Van privacy is nog geen sprake (door het ochtendlicht).
- De (meestal verborgen) gevoelens/problemen/stemmingen/humeuren van de gasten zijn nog zichtbaar.

Niet goed:

- Er zijn andere mensen (op de berg).
- Het ochtendlicht schijnt koud door de ramen.
- Niemand is geharnast door de dag.
- De (chronische) vermoeidheid is zichtbaar.
- Relationele spanningen komen tot uiting.

per juist element

1

*Maximumlengte van het antwoord: 30 woorden.
Beoordeel de spelling en grammatica.*

23 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:
twee van de volgende:

- Beide groepen ervaren hun verblijf als een verplichting.
- Beide groepen komen voor hun rust. / voor schone lucht/gezondheid.
- Beide groepen nemen hun (persoonlijke) problemen mee.
- Beide groepen weten niet hoe ze met hun tijd moeten omgaan.
- Beide groepen zijn (relatief) rijk/bevoorrecht.

Niet goed:

- Beide groepen komen voor hun vakantie/ontspanning.
- Beide groepen verblijven hoog op een berg.
- Beide groepen menen bij thuiskomst dat alles even anders was.

per juist element

1

Beoordeel de spelling.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

24 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Hedendaagse vakantiegangers zijn op zoek naar ontspanning. / willen (vooral) rust. 1
- Ze vullen (echter) hun vakantietijd zeer gespannen in. / Ze vullen hun tijd (echter) met veel activiteiten. / Ze ervaren deze ontspanning (echter) als een plicht. 1

Opmerking

Uit het antwoord moet een tegenstelling blijken tussen de intentie van vakantiegangers (deelscore 1) en hun daadwerkelijke gedrag/ervaring (deelscore 2).

Maximumlengte van het antwoord: 30 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

25 maximumscore 1

“Ontspanning is een plicht die niet erg veel verschilt van de plichten in de wereld beneden(, al zal iedereen bij thuiskomst menen dat een week lang alles anders was.)” (regels 76-81)

Beoordeel de spelling.

26 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Moeder en zoon zijn (weer) samen / zijn niet (meer) gescheiden / lijken niet (langer) vijandig tegenover elkaar (terwijl ze eerder alleen/gescheiden/vijandig waren). 1
- Moeder en zoon lijken/zijn (enigszins) tevreden/ontspannen (terwijl ze eerder een gepijnigde/ontevreden indruk maakten). 1

Niet goed:

- Moeder en zoon leunen allebei achterover.
- Moeder en zoon zijn niet (langer) vijandig tegenover elkaar.

Maximumlengte van het antwoord: 30 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

27 D 1

28 B 2

Onderzoek naar de waardering van *De engelenmaker*

29 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

vijf van de volgende:

- Het boek is (zeer) origineel/uniek. / Het is een boek zoals je nog nooit gelezen hebt.
- Het verhaal zit (tot in detail) goed in elkaar.
- Het boek leest als een film. / De schrijfstijl is beeldend.
- Het boek zet aan het denken over de grens tussen wetenschap en religie.
- Het boek zet aan het denken over de grens tussen realiteit en fictie.
- Het boek is geniaal (van begin tot eind).
- De schrijfstijl is sober.
- De wetenschap wordt spannend gepresenteerd. / Het boek is (ondanks het onderwerp) nergens droog of saai. / Het boek leest (ondanks het onderwerp) als een spannend horrorverhaal.

Opmerking

Het antwoord 'Het boek zet aan het denken', zonder de specificatie 'over de grens tussen wetenschap en religie' of 'over de grens tussen realiteit en fictie', kan goed worden gerekend. In dat geval kunnen antwoorden mét deze specificaties echter niet meer goed worden gerekend.

indien vijf elementen juist	2
indien vier elementen juist	1
indien minder dan vier elementen juist	0

Beoordeel de spelling en grammatica.

30 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

- (standpunt:) Het is (echt) een (heel) gaaf boek.
- (argument:) (Het is leuk, want) het bevat meer medische wetenschap dan gedacht.

Niet goed:

(standpunt:) Het is een leuk/goed/interessant boek.

indien twee elementen juist	1
indien minder dan twee elementen juist	0

Beoordeel de spelling en grammatica.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

31 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

- het (wisselende) perspectief / de wisselende oogpunten (in de roman)
- de (fijne) leesbaarheid

Niet goed:

de schrijfstijl

indien twee elementen juist

1

indien minder dan twee elementen juist

0

Beoordeel de spelling.

32 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

drie van de volgende:

- Het verhaal kan niet verrassen. / is voorspelbaar/oppervlakkig.
- De stijl is braaf/netjes/gewoon. / Aan de stijl valt niet veel te beleven.
- De verwijzingen naar de Bijbel zijn niet geslaagd. / slaan nergens op. / De link met religie is niet geslaagd.
- De recensenten zijn niet enthousiast over het thema klonen (in het boek).

Niet goed:

- De vergelijking met Jezus wordt te veel aangedikt.
- Het thema van het boek wordt uitgemolken.

indien drie elementen juist

2

indien twee elementen juist

1

indien minder dan twee elementen juist

0

Beoordeel de spelling en grammatica.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

33 maximumscore 3

De kern van een goed antwoord is:
vier van de volgende:

- Uit bron 3 blijkt een uitgebreide woordenschat. / In bron 3 is het taalgebruik nauwkeurig/formeel/moeilijk.
- Uit bron 3 blijkt een zorgvuldige zinsconstructie.
- Uit bron 3 blijkt een nauwkeurige kennis van literaire analyse.
- Bron 3 bevat (veel) goed uitgewerkte argumenten. / veel/meer argumenten.
- Bron 3 bevat een overzicht van recensies. / Uit bron 3 blijkt een brede kennis over de ontvangst van het boek.
- In bron 3 komen (recensies van) deskundigen / recensies uit (gezaghebbende) dagbladen en tijdschriften aan bod.
- Bron 3 bevat citaten uit recensies.
- Bron 3 is beschouwend/genuanceerd. / bevat zowel argumenten voor als argumenten tegen.

Opmerking

Een goed antwoord gaat in op specifieke, feitelijke kenmerken van de stijl en/of inhoud van bron 3. Antwoorden zoals 'Bron 3 is best moeilijk', 'Bron 3 is objectief' of 'Bron 3 heeft diepgang' zijn onvoldoende specifiek.

Antwoorden zoals 'De inhoud is overtuigend' of 'De argumenten zijn goed' zijn onvoldoende feitelijk. Antwoorden zoals deze kunnen niet goed worden gerekend.

indien vier elementen juist	3
indien drie elementen juist	2
indien twee elementen juist	1
indien minder dan twee elementen juist	0

Beoordeel de spelling.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

34 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:
twee van de volgende:

- In bron 4 wordt geen/nauwelijks argumentatie voor het oordeel over *De engelenmaker* gegeven. / wordt alleen een oordeel over *De engelenmaker* gegeven.
- In bron 4 wordt vooral ingegaan op de inhoud/motieven van *De engelenmaker* (en niet op de waardering ervan).
- Bron 4 is/likt geen recensie. / is/likt een interview met Brijs. / In bron 4 staan de opvattingen/ideeën van de interviewer/recensent zelf (over de roman) niet centraal. / In bron 4 komen vooral opvattingen/ideeën van Brijs over de roman aan bod.

Niet goed:

- In bron 4 wordt geen oordeel over *De engelenmaker* gegeven.
- In bron 4 wordt niets gezegd over de oordelen van andere recensenten.
- In bron 4 wordt *De engelenmaker* uitgebreid vergeleken met een ander boek.
- In bron 4 wordt Brijs uitgebreid geciteerd.

per juist element

1

Beoordeel de spelling en grammatica.

35 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- de compositie / manier waarop het boek in elkaar zit
- de stijl / manier van vertellen
- de spanning

indien drie elementen juist

2

indien twee elementen juist

1

indien minder dan twee elementen juist

0

Beoordeel de spelling.

36 D

1

Vraag	Antwoord	Scores
37	maximumscore 2	
	1 positief	
	2 positief	
	3 negatief	
	4 niet te bepalen	
	indien vier elementen juist	2
	indien drie elementen juist	1
	indien minder dan drie elementen juist	0
38	maximumscore 2	
	1 niet te bepalen	
	2 positief	
	3 negatief	
	4 niet te bepalen	
	indien vier elementen juist	2
	indien drie elementen juist	1
	indien minder dan drie elementen juist	0

Incorrect taalgebruik

---

39 Regeling met betrekking tot incorrect taalgebruik in de antwoorden op open vragen

Voor incorrect taalgebruik worden maximaal vier scorepunten in mindering gebracht. Hierbij dient de volgende aftrekregeling te worden gehanteerd:

0 fouten	0
1 fout of 2 fouten	1
3 of 4 fouten	2
5 of 6 fouten	3
7 of meer fouten	4

Zie Vakspecifieke regel 1 voor exacte aanwijzingen omtrent aftrek.

Bronvermeldingen

- tekst 1 Yra van Dijk en Marie-José Klaver, de Volkskrant, 6 juni 2021
- tekstfragment 1 Gerlien van Dalen en Giel van Strien, de Volkskrant, 11 juni 2021
- tekstfragment 2 Carlie van Tongeren, de Volkskrant, 8 juni 2021
- tekstfragment 3 Jeroen Dera, de Volkskrant, 23 juni 2021
- tekstfragment 4 maanantai (Martijn Benders), Neerlandistiek, 24 juni 2021
- tekst 2 Niña Weijers, De Groene Amsterdammer, 19 februari 2020
- bron 1 Marcia van der Zwan, hebban.nl. Geraadpleegd op 13 juli 2023 via hebban.nl/recensie/marcia-over-de-engelenmaker
- bron 2 jeugdbibliotheek.nl. Geraadpleegd op 13 juli 2023 via jeugdbibliotheek.nl/12-18-jaar/lezen-voor-de-lijst
- bron 3 Nora van Laar, 'Stefan Brijs, *De Engelenmaker*'. Geraadpleegd op 13 juli 2023 via dbnl.org/tekst/anbe001lexi01_01/lv1w00077.php
- bron 4 Sandra Kooke, Trouw, 17 augustus 2006